

ELENA ARMAS

Amerikietiškas

**MEILĖS
EKSPERIMENTAS**

Iš anglų kalbos vertė
Viktorija Uzėlaitė

Sofoklis

VILNIUS, 2024

*Skiriu tiems, kurie ilgisi meilės:
būkite kantrūs.*

*Meilė yra tikra dramos karalienė,
laukianti, kada galės įspūdingai įžengti į sceną.*

Rouzė

*K*ažkas laužėsi į mano butą.

Gerau jau, oficialiai tai buvo *ne* mano butas, o tik laikina buveinė. Tačiau tai nieko nekeitė. Teko gyventi poroje abejotinių Niujorko rajonų, taigi šio to išmokau. Viena iš pamokų skambėjo taip: jei žmogus nesibeldžia, vadinasi, jis nesiprašo būti įleistas.

Įrodymas numeris vienas: nesiliaujantis žvangėjimas prie – laimė, užrakintų – buto durų.

Garsas nutilo ir aš iškvėpiau iš plaučių ilgai laikytą orą.

Tada išmeigiau akis į spyną ir ėmiau laukti.

Ką gi, turbūt suklydau. Galbūt koks kaimynas sumaišė duris. O gal tas, kuris ten stovi, galiausiai pasibels ir...

Garsas buvo toks, lyg kas petimi trenktųsi į duris, – net krūptelėjau ir atšokau.

Nieko.

Jokio beldimo. Regis, vis dėlto ne kaimynas.

Kitas mano įkvėpimas buvo labai negilus, deguonis vos pasiekė kelionės tikslą. Velniai rautų, negalėjau kaltinti plaučių. Po tokios dienos net smegenų negalėjau kaltinti, kad nevykdo tokių esminių funkcijų kaip kvėpavimas.

Prieš porą valandų mano jaukus, žavus, tvarkingas butas, kuriame gyvenau pastaruosius penkerius metus, užgriuvo ant manęs. Tiesiogine prasme. Ne, kalbu ne apie plyšį lubose ir pažirusias dulkes.

Išlūžo visas gabalas lubų. *Išlūžo*. Tiesiog mano akyse. Vos neužvirto ant manęs. Skylė buvo tokia, kad atsivėrė puikus vaizdas

į viršutinio kaimyno pono Brauno, žiūrinčio į mane iš savo buto, intymias vietas. Per tai sužinojau kai ką, ko niekada netroškau sužinoti ir ko man visiškai nereikėjo žinoti: mano pusamžis kaimynas po chalatu nedėvėjo nieko. Nė menkiausio drabuželio.

Reginys mane traumavo ne ką mažiau nei betono luitas, vos neužkritęs ant galvos man pėdinant prie sofas.

O dabar dar šitai. Įsilaužimas. Kai jau susiėmiau ir susirinkau daiktus – atidžiai stebima pono Brauno, virš galvos mataruojuojant jo... daikčiukams, – ir atkakau į vienintelę vietą, kur tokiomis aplinkybėmis galėjau apsistoti, kažkas sumanė įsibrauti į butą.

Pasigirdo keiksmas, lyg ir užsienio kalba, paskui vėl barkštelėjo spyna.

O, šūdas.

Iš daugiau nei aštuonių milijonų Niujorko miesto gyventojų būtinai aš turiu būti apiplėšta, ar ne?

Apsisukau ant pirštų galų ir pasitraukiau nuo durų. Žingsniuodama per pažįstamą vieno kambario butuką, kur atlėkiau prisiglausti, apsvarsčiau galimybes.

Butą sudarė viena ištisa erdvė, tad nebuvo jokių padorių slėptuvių. Vienintelė patalpa su durimis buvo vonia, bet ir ta nesirakino. Daiktų, kuriuos galėčiau panaudoti kaip ginklus, irgi nebuvo, na, nebent šleiva keraminė žvakidė, nusilipdyta vieną sekmadienį tinginiaujant, ir toršeras plonu stiebu, dėl kurio irgi abejojau. Pabėgti pro langą irgi nelabai pavyktų, nes priešgaisrinių kopėčių nebuvo, taigi tektų šokti iš antro aukšto.

Jau aiškiau išgirdau keiksmus. Balsas buvo žemas, skambus, atrodė nusivylęs, man nežinomi ir negirdėti žodžiai pro lūpas veržėsi labai garsiai.

Širdis daužėsi kaip pašėlus, tad delnais suspaudžiau smilkinus ir pamėginau numalšinti kylančią paniką.

„Būna ir blogiau, – tariau sau. – Kad ir kas ten stovi, regis, nėra specas. Įsilaužimų specas. Be to, nežino, kad viduje esu aš. Jis tikisi, kad butas tuščias. Vadinasi...“

Skimbtelėjo telefonas, pranešdamas apie atėjusią žinutę, garsus ir šaižus garsas nutraukė tylą.

Ir išdavė mane.

Mėšlas.

Raukydamasi pripuoliau prie mobiliojo ant virtuvės salos. Iki jo buvo vos trys keturi žingsniai. Bet mano smegenys, vis dar sunikiai vykdančios paprasčiausias užduotis, neapskaičiavo atstumo, tad žengusi tris ar keturis žingsnius trenkiausi į kėdę.

– Ne, ne, ne, – išgirdau gailų savo pačios balsą.

Ištiesiau ranką. Nepasisekė...

Kėdė bumbtelėjo ant žemės.

Stipriai užsimerkiau. Tarsi smegenys bandytų mane apsaugoti, neleisdamos pamatyti, kokį jovalą padariau.

Po trenksmo stoji tylą, kambarį užliejo ramybė, nors puikiai žinojau, kad ji apgaulinga.

Atsimerkiau ir dirstelėjau į duris.

Gal tai išėjo į gera? Gal man pavyko jį išgąsdinti? Ar juos? Gal jie nuėjo...

– Sveiki? – pro duris šūktelėjo žemas balsas. – Ar kas nors yra namie?

Velnius.

Pasitempiu ir labai lėtai apsisukau. Vis dar buvo tikimybė, kad...

Ir vėl per visą butą nuskambėjo ta kvaila džiugi melodija, kurią tik šįryt nusistačiau.

Jėzau. kažkas šiandien man keršija. Karma, lemtis, likimas, panelė Laimė ar kokia nors visagalė būtybė, kurią aiškiai supyk-džiau. Gal net Merfis ir jo kvaili dėsniai.

Pagaliau pasičiuopau telefoną ir nutildžiau tą kvailą daiktą.

Akys nejučia nukrypo į neva įkvepiančią citatą ekranėlyje: JEI GALIMYBĖ NEPASIBELDŽIA, ĮSTATYK DURIS.

– Tu rimtai? – išsprūdo man.

– Žinai, aš viską girdėjau! – kreipėsi įsibrovėlis. – Telefoną, trenksmą, paskui vėl telefoną.

Akimirką buvo tylu.

– Ar jums ten... viskas gerai?

Suraukiau antakius. Na ir dėmesingas įsilaužėlis.

Jis nepasidavė:

– Žinau, kad viduje kažkas yra. Girdžiu jus kvėpuojant.

Net aiktelėjau iš pasipiktinimo. Mano kvėpavimas tikrai nebuvo garsus.

– Gerai, klausykit, – sukrizeno įsibrovėlis. *Sukrizeno*. Negi jis juokiasi? Iš manęs. – Aš tik...

– Ne, tai tu paklausk, – galop išrėžiau virpančiu ir lūžinėjančiu balsu. – Kad ir kuo ten užsiimi, man nerūpi. Aš... aš... – Stovėjau kaip kokia kvaiša ir nieko nedariau. Turėjau ko nors imtis. – Kviečiu farus.

– *Farus?*

– Tikrai taip. – Drebančiais pirštais atsirakinau telefoną. Man jau įgriso šis... šis... reikalas. Velnias, man įgriso visa ši diena. – Turi porą minučių išsinešdinti iš čia, kol jie prisistatys. Policijos nuovada čia pat, už kampo. – Jos ten nebuvo, bet vyliausi, kad jis nežino. – Taigi tavim dėta sprukčiau kiek kojos neša.

Atsargiai žengiau žingsnelį prie durų ir įsiklausiau. Vyliausi išgirsti tolstančius žingsnius.

Neišgirdau nieko.

– Girdi?! – sušukau. Prieš vėl prabildama, nutaisiau griežtą balsą. – Turiu draugų Niujorko policijoje.

Neturėjau. Arčiausiai policijos buvo dėdė Alas, dirbantis apsaugininku vienoje įmonėje Penktojoje aveniu. Bet įsibrovėliui, regis, nepadariau išpūdžio, nes ir po mano žodžių tvyrojo tyla.

– Ką gi, puiku. Pespėjau. O dabar renku numerį, taigi spręsti tau pačiam... *sumautas... brazdantis plėšike!*

– *Ką?*

Numojusi ranka į savo kvailai parinktus, visai ne grėsmingus žodžius, įjungiau garsiakalbį ir po kelių sekundžių bute nuskambėjo dispečerės balsas:

– Devyni vienas vienas, kas atsitiko?

– Sveiki... – atsikrenkščiau. – Laba diena. Tenai... tenai kažkas bando įsilaužti į mano butą.

– *Luktelėk*, tu tikrai skambini? – spygtelėjo įsibrovėlis. Paskui pridūrė: – O, gerai. Supratau. – Tada jis vėl sukrizeno. *Vėl. Sukrizeno*. Negi jam tai pasirodė juokinga? – Tai pokštas.

Mane užliejo pasipiktinimo banga.

– *Pokštas?*

– Sveiki? – iš telefono garsiakalbio atsklido balsas. – Ponia? Jei jums nereikia pagalbos...

– Oi, reikia, – nedelsdama patikinau. – Kaip sakiau, skambinu pranešti apie įsilaužimą.

Įsibrovėlis prabilo greičiau už dispečerę:

– Aš stoviu koridoriuje. Kaip galėjau įsilaužti? Man net nepavyko patekti į vidų.

Šįsyk jis jau ištarė daugiau nei porą žodžių, tad aiškiai išgirdau akcentą. Jo tarimas man pasirodė pažįstamas, ir galvoje suskambo kažkoks skambutis. Bet tuo metu neturėjau nei laiko, nei jėgų paisyti skambučių galvoje.

– Apie mėginimą įsilaužti, – pasitaisiau.

– Gerai, ponias, – atsiliepė dispečerė, – man reikės jūsų vardo, pavardės ir adreso.

– Supratau! – Įsibrovėlis kalbėjo taip garsiai, kad net žengiau žingsnį atgal. – Tai išdaiga. Namie mačiau tokią laidą. Kuo vardu buvo tas vyrukas? Laidos vedėjas? Tas gražia šukuosena. – Jis truputį patylėjo. – Nesvarbu. – Dar viena pauzė. – Pričiupai mane! Čia tai geras. Girdi, juokiuosi? – pridūrė jis ir baisiai garsiai užsijuokė. Man iš rankos vos neišsprūdo telefonas. – Gal jau galėtum užbaigti ir atidaryti duris? Dabar po vidurnakčio ir aš pavargęs. – Jo balse neliko linksnumo. – Pasakyk jai, kad buvo juokinga. Prisiminsime tai kaip vieną geriausių išdaigų istorijoje.

Pasakyk jai?

Kam tokiai?

Susiraukusi pritildžiau balsą ir ištariau į telefoną:

– Girdėjote? Manau, jis gali būti pamišęs.

– *Pamišęs?* – prunkstelėjo Įsibrovėlis. – Aš ne pamišęs, aš tik... pavargęs.

Išgirdau, kaip už durų kažkas dunkstelėjo ant žemės. Vyliausi, kad ne jis – neturėjau jokio noro tvarkytis dar ir su nukeipusiu vyru.

– Girdėjau, – atsakė dispečerė. – Panele, aš...

– Gal ne į tą butą pataikiau? – nutraukė mane Įsibrovėlis.

Ne į tą... butą?

Tai patraukė mano dėmesį.

– *Panele*, – šnypštelėjo pagalbos telefono dispečerė, – prašyčiau pasakyti savo vardą, pavardę ir adresą.

– Rouzė, – greitai atsakiau. – Rozalina Grehem... Na, iš tiesų tai ne mano namai. Esu pas savo geriausią draugę. Šiuo metu ji išvykusi ir man reikėjo... vietos apistoti. Bet aš tikrai neįsilaužiau. Turiu raktą.

– Ir aš turiu raktą, – įsiterpė Įsibrovėlis.

Mano galvoje kažkas spragtelėjo.

– Tai neįmanoma, – piktai ištariau durims. – Aš turiu vienintelį atsarginį raktą.

– *Panele Grehem*, – neslėpdama irzulio pasakė dispečerė, – prašyčiau nustoti šnekėtis su asmeniu už jūsų durų ir nurodyti savo buvimo vietą. Nusisūsimė pareigūnus patikrinti, kas vyksta.

Prasižiojau, bet, man nespėjus nieko pasakyti, Įsibrovėlis tarė:

– Ji tikrai pranoko pati save.

Ji. Vėl ta ji.

Kelias sekundes visi tylėjome. Tada tylą nutraukė garsus dunkstelėjimas. Toks, lyg kas būtų visu svoriu atsirėmęs į duris.

– *Ji?* – galop paklausiau, nekreipdama dėmesio į „panele Grehem?“ iš telefono garsiakalbio.

– Taip, – atsakė Įsibrovėlis, – mano linksmuolė išradingoji jaunėlė pusseserė.

Man užėmė kvapą, oras įstrigo kažkur tarp krūtinės ląstos ir burnos.

Jaunėlė pusseserė.

Ji.

Neįtikėtina! pažįstamas, ryškus įsibrovėlio akcentas.

Galvoje radosi vienintelis įmanomas paaiškinimas.

Negi aš...

Ne. Negali būti, kad esu tokia mulkė.

– *Panele Grehem?* – telefone vėl pasigirdo balsas. – Jei jums reikia pagalbos...

– Atsiprašau, aš... – užsimerkiau. – Perskambinsiu, jei... reikės. Ačiū.

Jaunėlė pusseserė.

O Dieve. O ne. Jei tai kuris nors iš Linos pusbrolių, aš susimoviau. Siaubingai susimoviau.

Nuspaudžiau mygtuką, įsikišau telefoną į užpakalinę džinsų kišenę ir prisiverčiau giliai kvėpuoti, vildamasi, kad deguonis pasieks mano neabejotinai sutrikusias smegenų ląsteles.

– Kuo vardu tavo pusseserė? – paklausiau, nors atsakymą jau numaniau.

– Katalina.

Vadinasi, tikrai susimoviau. Taigi. Ir vis dėlto, kadangi tai buvo Niujorkas, o aš per savo gyvenimą prisiziūrėjau apščiai keistų žmonių ir keistų situacijų, pridūriau:

– Man reikia daugiau informacijos. Vardą galėjai perskaityti ant pašto dėžutės.

Per mus skiriančią medžio plokštę mane pasiekė ilgas garsus atodūsis. Jau prieš tai maudė pilvą; dabar jame kažkas ėmė vartaliotis.

– Atleisk, – išsiveržė iš manęs. Aš išties *gailėjausi*. – Tik norėjau įsitikinti, kad...

– Kad aš ne pamišėlis, – mano atsiprašymą nutraukė Įsibrovėlis. – Katalina Martin, gimusi lapkričio dvidešimt antrą. Kaštoniniai plaukai, rudos akys, garsus juokas.

Aš vėl užsimerkiau, mažumėlę pykino.

– Ji mažytė, bet kai spiria, net susirieti. Žinau iš patirties. – Trumpa pauzė. – Kas dar? Tuoj pagalvosiu... A, ji negali pakęsti gyvačių ir visko, kas bent iš tolo primena gyvatę. Net jei tai susiūtos ir tualetinio popieriaus prikimštos kojinės. Geras, ar ne? Na, dėl to ji ir spardėsi. Taigi išdaiga atsigręžė prieš mane.

Aha.

Kaip reikiant apsikvailinau.

Baisiai, baisiai apsikvailinau.

Jaučiausi klaikiai. Siaubingai.

Taip siaubingai, kad net nepajėgiau jo sustabdyti, o jis pasakoją toliau:

– Ji porai savaičių išvykusi. Džiaugiasi medaus mėnesiu... lyg ir Peru. – Jis luktelėjo mano patvirtinimo, bet aš tylėjau. Iš gėdos neįstengiau nė žodžio ištarti. – Tas laimingasis vardu Aronas. Kiek mačiau iš nuotraukų, aukštas, grėsmingos išvaizdos vaikiną.

Ei. Tai reiškia...

– Nebuvau jo sutikęs. Dar ne.

Jis *dar* nebuvo sutikęs Arono?

Aš...

Ne. Ne, ne, ne. To negali būti.

O tada jis pridūrė:

– Deja, vestuvėse nedalyvavau.

Tai patvirtino mano įtarimus. Gėda, nuostaba ir sumišimas dar labiau sustiprėjo.

Šis vyras buvo ne įsibrovėlis ir ne pakvaišėlis, atsitiktinai atsidūręs prie geriausios mano draugės buto.

Šis vyras, dėl kurio kviečiau policiją, buvo Linos giminaitis.

Ir tai dar ne viskas. *Ne*. Neliko abejonių, kad jis – tas *vienintelis* pusbrolis, iki šiol nematęs Arono.

Vienintelis žmogus iš ilgo Ispanijoje gyvenančių giminaičių sąrašo, nedalyvavęs Linos vestuvėse.

Tai turėjo būti *jis*.

– Girdėjau, buvo šaunus vakarėlis, – kalbėjo atėjūnas. Pasijutau lyg gavusi smūgį į paširdžius. – Gaila, praleidau.

Suvokiau, kad gniaužiu rankeną. Tarsi jo žodžiai – ir pati žinia, kad tai *jis*, – kažkaip būtų atvedę mane prie durų ir privertę laisvosios rankos pirštais tvirtai suimti metalą.

„Negali būti, kad tai jis, – ėmė sukti balsas mano galvoje. – Negali būti, kad tau taip nesiseka.“

Tačiau tai buvo jis. Žinojau, kad jis. O lemtis, likimas, sėkmė ar dar kokia ten jėga, tvarkanti mano gyvenimą, susikrovė lagaminus ir paliko mane vieną gintis nuo negandų.

Nes šis vyras ir buvo tas vienintelis pusbrolis, kurį svajojau išvysti per vestuves. Suspurdėdavo širdis vien apie jį pagalvojus. Apie tai, kaip gausiu iš jo du privalomus bučinius į skruostus. Apie tai, kaip apsikeisime maloniais žodeliais. Gal netgi pašok-

sime. Kaip jis pamatys mane su pamergės suknele. Kaip pagaliau atsistos prieš mane.

Apie visokias galimybes.

Mano pirštai sujudėjo ir durys spragtelėjusios atsirakino.

Žinodama, kad tai *tikrai* jis, nenustygdama vietoje, paspaudžia rankeną. Iš nerimo, nekantrumo ir vilties gniaužė gerklę. Visos tos paikystės, kurias mano smegenys kūrė kelis mėnesius iki vestuvių, susipynė su naujomis emocijomis dėl dabartinio jo valo, į kurį patekau. Viltis pynėsi su kalte. Gėda buvo surizgusi su jauduliu.

Tvaksinčia širdimi atidariau duris ir...

Kažkas nukrito man po kojomis.

Pažvelgusi žemyn iškart pamačiau, kas.

Jis gulėjo aukštelninkas. Tarsi būtų visu svoriu rėmęsis į duris ir, man jas atidarius, nuvirtęs atbulas.

Kai išvydau banguotų kaštoninių plaukų kupetą, man suspaudė krūtinę. Vaizdas nederėjo su tuo, kurį kruopščiai saugojau atmintyje. Atmintyje ir telefono ekrano užsklandoje. Ten jį matydavau tik apsikirpusį ežiuku.

– Tai tikrai tu, – spoksodama į jį išgirdau save murmant. – Tu tikrai čia. Tavo plaukai kitokie. Ilgesni ir...

Staigiai užsičiaupiau, pajutau, kaip skruostus užliejo ryškus raudonis.

Nuostabus veidas, į kurį savo telefone žvelgiau daugiau kartų, nei galėčiau prisipažinti, nustebejęs pasisuko į mane. Šokolado rudumo akys tuoj pat linksmai sužibo.

– Ar mes... pažįstami?

– Ne, – greitai atsakiau. – Iš kur galėtume būti pažįstami? Tik norėjau pasakyti, kad atrodo kitaip, nei tikėjaisi. Supranti, iš balso pasirodė kitoks. Tik tiek. – Papurčiau galvą. – O aš... *Dieve*. Atleisk. Už viską. Tiesiog...

Kas „tiesiog“, Rouze?

Raudonis pasiekė mano ausų galiukus. Pagalvojau, kad jei šią akimirką po kojomis prasivertų žemė ir mane prarytų – jau žinojau, kad tokių dalykų nutinka, – mielai krisčiau.

– Labai labai atsiprašau, – sušnabždėjau. – Gal galėčiau padėti atsistoti?

Bet *jis* – vyras, iki šiol ničnieko apie mane nežinojęs, nors aš užsimerkusi regėdavau jį akyse, – niekuo neparodė, kad skuba pakilti nuo žemės. Palengva žvilgsniu tyrinėjo mano veidą, tarsi aš būčiau nukritusi iš dangaus jam po kojomis.

Kai jau susikaupiau ir nusprendžiau ką nors pasakyti – vyliausi, kad pavyks suregzti ganėtinai protingą mintį, – jo lūpų kampučiai pakilo. Iš veido dingo nuostaba, ją pakeitė šypsena, ir žodžiai, jau veržęsi pro mano lūpas, išgaravo.

Nes jis šypsojosi. Šypsena buvo plati ir linksma, atvirai kalbant, tokia įstabi, kad neišmaniau, ką toliau daryti.

Ji pranoko netgi *tą* šypseną ekrane, kurią leidau sau išsisaugoti ir į kurią vis dar kartais pažvelgdavau.

– Jei taip, – tarė jis šelmiškai šypsodamasis apversta šypsena, – jei mes išties nepažįstami, labas. Aš Lukasas Martinas. Linos pusbrolis.

Taip.

Aš tai žinojau. Puikiai žinojau, kas jis toks. Jis nė nenutuokė, kaip gerai jį pažįstu.